

ת"פ 410/02/15 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בירושלים

06 יולי 2015

ת"פ 410-02-15 מדינת ישראל נ' פלוני (עציר)

בפני
בעניין: כב' השופטת דנה כהן-לקח
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
פלוני (עציר)

הנאשם

גזר-דין

רקע

1. ביום 14.5.2015 הורשע הנאשם בהתאם להודאתו, בעבירה אחת של תקיפה הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק); וכן בריבוי עבירות של איומים לפי סעיף 192 לחוק.

2. כתב-האישום שבעובדותיו הודה הנאשם (ללא תיקון), מחזיק שני אישומים: בהתאם לעובדות האישום הראשון, ביום 22.1.2015 בסמוך לשעה 03:00, לאחר שהנאשם הגיע לבית אמו וזו ביקשה מהנאשם לעזוב את הבית, הכה הנאשם את אמו מספר פעמים באמצעות אגרופיו. כתוצאה מכך, נגרמו לאם המטומה מתחת לעינה הימנית, נפיחות באפה, דימום מהאף וכן סימן חבלה בפה. בגין כך, הורשע הנאשם לפי הודאתו בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש.

בהתאם לעובדות האישום השני, ביום 22.1.2015 בסמוך לשעה 14:00 בקמפוס גבעת רם בירושלים, איים הנאשם על שניים אחרים כי יפגע שלא כדין בגופה של אמו בכוונה להפחידם. באותן הנסיבות, הגיע הנאשם אל המשרדים בקמפוס, ואמר לאחת הנשים שם שהכי טוב שהוא יהרוג את אמה שלו ויכנס לכלא למשך 4 שנים, כי שם יש איפה לישון ושם יממנו לו לימודים. בהמשך, אמר הנאשם לאדם אחר כי "הייתי צריך לרצוח אותה", "אתה לא יודע מה היא עשתה לי, אני ארצח אותה", "היא הרסה לי את החיים והיא תשלם על זה ואני הייתי צריך לסגור את החשבון איתה, אני ארצח אותה, עצוב שלא עשיתי את זה אתמול". לאחר מכן, הנאשם עזב את המקום, עלה לקו אוטובוס ואיים על נוסעי האוטובוס בפגיעה שלא כדין בגופם של אמו ושל אביו בכוונה להפחידם. באותן הנסיבות, במהלך נסיעת האוטובוס, אמר הנאשם בקול לנהג האוטובוס כאשר נוסעי האוטובוס שומעים את דבריו כי: "אתמול הרבצתי לה, באמת בפעם הראשונה בגלל שהיא העיפה אותי מהבית, אבל לאבא שלי עוד לא הרבצתי אבל אל תדאג אני עוד ארביץ

לו", "אל תדאג אתה עוד תשמע על ... (שם האם) בעיתון שהבן שלה רצח אותה ואתה תשמע עוד על אבא שלי בעיתון". כתוצאה מכך, הזעיקו נוסעי האוטובוס את המשטרה, ואז איים הנאשם על השוטרים בפגיעה שלא כדין בגופם של הוריו במטרה להקניטם ולהפחידם באומרו: "משטרה זונות, בני זונות..." "אני אהרוג את אמא שלי". בהמשך, בתחנת המשטרה אמר הנאשם לאחד השוטרים: "... (שמות האב והאם של הנאשם) מזל שהם עדיין בחיים, אני מתישהו אהרוג אותם". בגין כך, הורשע הנאשם לפי הודאתו בריבוי עבירות של איומים.

3. במסגרת הסדר-הטיעון בין הצדדים, הוסכם כי הנאשם יישלח תחילה להכנת תסקיר שירות מבחן שיבחן אפשרות לקהילה סגורה ו/או מסלול שיקומי אחר תוך בחינת אפשרות לבעיה של תחלואה כפולה. כל זאת, נוכח הצהרת הנאשם כי הוא מעוניין בטיפול, ובהעדר התנגדות מצד המאשימה לבחינתו של מסלול טיפולי מתאים. הוסכם כי אם תהיה המלצה טיפולית, תשקול אותה המאשימה בחיוב. עוד הוסכם כי בהעדר המלצה טיפולית, תגביל עצמה המאשימה ל- 12 חודשי מאסר בפועל מיום המעצר ומאסרים מותנים, ואילו ההגנה תהיה חופשית בטיעוניה לעונש.

חוות-הדעת הפסיכיאטרית

4. מחוות-הדעת הפסיכיאטרית שהוגשה לעיוני עולה כי הנאשם עשה שימוש מסיבי בסמים החל מגיל 13 ואילך, וכי על רקע השימוש בסמים פיתח מצבים פסיכויים, אך סירב לעבור גמילה. באוגוסט 2013 קפץ הנאשם מגובה רב (לא ברור אם היה מדובר בניסיון אובדני או בקפיצה עקב מצב פסיכוי פרנואידי). לאחר הנפילה, טופל הנאשם ביחידה לטיפול נמרץ ולאחר מכן עבר הליך שיקומי ארוך, עד ששוחרר מבית-החולים בינואר 2014 אולם שב להשתמש בסמים.

בעקבות הסתכלות שנערכה לנאשם, ההערכה הפסיכיאטרית הנה כי בעת ביצוע המעשים נשוא תיק זה, הנאשם היה תחת שימוש בסמים כאשר השלכות השימוש היו ידועות לו, והוא היה מסוגל להימנע ממעשיו, ולכן אחראי להם. כמו כן, ההערכה הפסיכיאטרית הייתה כי הנאשם כשיר לעמוד לדין.

יוער כי שני הצדדים לא חלקו לפני על חוות-הדעת הפסיכיאטרית האמורה.

תסקיר שירות המבחן

5. מהתסקיר עולה כי הנאשם כבן 28, רווק, חסר הרשעות קודמות. טרם מעצרו התגורר הנאשם בבית הוריו בירושלים. הנאשם אישר לפני שירות המבחן כי בהיותו כבן 13 החל שימוש בסמים על רקע חברתי, בהמשך החל לצרוך אלכוהול, ולפני מספר שנים העמיק את שימושו גם לסמים מסוג קוקאין, הרואין, סמי פיצוציות וסמי הזיה. בעקבות השימוש המופרז בסמים, אושפז הנאשם במספר אשפוזים פסיכיאטריים (אשפוזו הראשון היה בשנת 2011). ניסיון לשלב את הנאשם במרכז גמילה מסמים נכשל. בחודש אוגוסט 2013 ביצע הנאשם אירוע קפיצה/התאבדות מפסל "סולם יעקב" בירושלים, כאשר היה תחת שימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים, ובעקבות כך נחבל קשות בגופו, היה מחוסר הכרה וסבל מאיבוד זיכרון. בעקבות אותו אירוע, מוכר הנאשם כנכה במוסד לביטוח לאומי.

שירות המבחן ניסה לבחון עם הנאשם אפשרות לשילובו בקהילה טיפולית לתחלואה כפולה. הנאשם גילה

אמביוולנטיות, והתרשמות שירות המבחן היא כי לצד הבנה מצומצמת ביותר של הנאשם באשר להשלכות השימוש בסמים, צריכת הסמים מהווה עבור הנאשם חוויה מתגמלת המקנה לו רווחים רגשיים משמעותיים עליהם הוא אינו מעוניין לוותר.

בכל הנוגע לעבירות נשוא התיק הנוכחי - הנאשם הסביר את ביצועו על רקע כעס שחש כלפי אמו, אולם מסר כי להערכתו לא היה פועל באלימות כלפיה, אלמלא היה תחת השפעת סמים. שירות המבחן ציין כי לא ניכרו אצל הנאשם אמפתיה וחרטה בגין הפגיעה באמו, וכי ניכר שהנאשם עסוק בחוויית קורבנותו. בתסקיר צוין כי בעת מעצרו, שהה הנאשם בחדר מיוחד למניעת אובדנות לאחר שהתנהג באופן המצביע על סיכון אובדני.

מבחינת גורמי הסיכוי לשיקום, ציין שירות המבחן את העדרן של הרשעות קודמות וכן את תמיכתם של בני משפחת הנאשם ורצונם לסייע לו. מבחינת גורמי הסיכון, ציין שירות המבחן את העדר התובנה מצד הנאשם להתנהגות הבעייתית בכלל ולמצבו ההתמכרותי בפרט, תוך שהנאשם רואה בסמים גורם מתגמל ומשמעותי שהוא אינו מוכן לוותר עליו. בנוסף, שירות המבחן התרשם מכוחות רגשיים ותפקודיים מוגבלים, ממאפיינים אנטי-סוציאליים, משיפוט לקוי, ומקושי בהבנת מצבים חברתיים ובינאישיים. בהתחשב במכלול הנתונים ובמוקדי הסיכון, העריך שירות המבחן כי הנאשם אינו מתאים לטיפול במסגרת סגורה ואינטנסיבית כגון קהילה טיפולית למכורים, ולא בא בהמלצה טיפולית בעניינו.

טיעוני הצדדים לעונש

6. בא-כוח המאשימה, עו"ד ניר בינשטוק, טען כי יש לקבוע מתחם ענישה אחד לכלל האישומים נשוא כתב-האישום. לפי הטענה, מתחם הענישה ההולמת למכלול העבירות בהן הורשע הנאשם נע מ-12 עד 24 חודשי מאסר בפועל. אשר לקביעת העונש המתאים - בהעדר המלצה טיפולית ובהתאם להסדר-הטיעון בין הצדדים, הגבילה עצמה המאשימה לעונש של 12 חודשי מאסר בפועל ומאסרים על-תנאי.

7. מנגד, בא-כוח הנאשם, עו"ד ארז בר-צבי, עתר אף הוא לקביעתו של מתחם ענישה הולמת אחד בגין שני האישומים בעטים הורשע מרשו, וטען שהמתחם נע ממאסר מותנה וקנס עד שנת מאסר בפועל. הסנגור עמד על מכלול הנסיבות לקולא בעניינו של הנאשם, וביקש להסתפק בימי מעצרו.

הנאשם בדבריו לפני הביע צער על תקיפת אמו.

המתווה לבחינתו של הסדר-הטווח העונשי שנערך בין הצדדים

8. בהתאם לפסיקתו של בית-המשפט העליון, במצב בו נערך בין הצדדים הסדר טיעון המבוסס על טווח ענישה מוסכם, על בית-המשפט הגזור את הדין לקבוע תחילה את מתחם העונש ההולם בהתאם לאמות-המידה שנקבעו בתיקון 113 לחוק העונשין. לאחר מכן, על בית-המשפט לוודא כי הסדר הטווח העונשי המוסכם אינו חורג באופן בלתי סביר ממתחם הענישה ההולמת, וזאת לפי אמות-המידה שנקבעו בע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(1) 577 (2002). בשלב האחרון, על בית-המשפט לגזור את הדין בהתחשב בהסדר הטיעון וביתר השיקולים הרלוונטיים

לעניין, וזאת מבלי להגביל עצמו בהכרח לשיקולים המנויים בהוראות תיקון 113 לחוק העונשין (ראו: ע"פ 3042/13 חיימוב נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (21.5.2015); ע"פ 5953/13 מדינת ישראל נ' דויד, פסקה 20 (6.7.2014); ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 13-17 (4.12.2013); עוד ראו: עפ"ג (מחוזי-ים) 30554-11-13 זקן נ' מדינת ישראל (5.2.2014)).

בהתאם לכך, אדון תחילה בקביעתו של מתחם העונש ההולם במקרה דנן, לאחר מכן אבחן את הסדר-הטווח העונשי לאורו, ולאחר מכן אגזור את העונש המתאים.

ריבוי עבירות - האם יש לקבוע מתחם אחד לשני האישומים או שמא יש לקבוע מתחם נפרד לכל אישום?

9. מאחר שהנאשם הורשע בשני אישומים, מתעוררת שאלה האם כל אישום מהווה אירוע נפרד לצורך קביעת מתחמי ענישה הולמת, או שמא יש להשקיף על האישומים כאירוע אחד לצורך קביעתו של מתחם עונש הולם כולל. כך, בשים לב להסדר הקבוע בסעיף 40ג לחוק העונשין.

10. ניתן למצוא פנים לכאן ולכאן בשאלה האמורה: מחד גיסא, ניתן לטעון כי מדובר באותה מסכת עבריינית עם קשר הדוק בין המקרים. כך הוא הדבר, שכן שני האישומים עוסקים בעבירות אלימות שבוצעו במהלך אותה יממה, על רקע כעס שחש הנאשם כלפי אמו ואביו ועל רקע שימוש בסמים. נראה כי לפי "מבחן הקשר ההדוק", ניתן לקבוע מתחם ענישה הולמת אחד בגין מכלול העבירות בהן הורשע הנאשם בהיותן בגדר "אירוע" אחד. ודוק, במסגרת קביעתו של המתחם הכולל הנ"ל, מן הראוי ליתן משקל לכך שהנאשם ביצע מספר "מעשים" כמובנו של מונח זה בסעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982. הדבר ישווה מידה של חומרה שתשפיע על קביעתו של מתחם העונש ההולם הכולל בגין העבירות בהן הורשע הנאשם (ראו והשוו: ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014) - גישתם של כב' השופטת ברק-ארז בפסקה 5 ואילך לפסק-דינה, וכב' השופט פוגלמן בפסקה 2 לפסק-דינו; עוד ראו לאחרונה: רע"פ 4660/14 קיסלמן נ' מדינת ישראל (7.5.2015) מפי כב' השופט מלצר; וכן: ע"פ 5643/14 עיסא נ' מדינת ישראל (24.6.2015) מפי כב' השופט זילברטל).

מאידך גיסא, העבירות בוצעו בפער של מספר שעות. באישום הראשון מדובר באלימות פיזית שהנאשם הפעיל כלפי אמו, ואילו באישום השני מדובר באיומים מילוליים חמורים שהנאשם השמיע באוזניהם של אנשים שונים וכוונו לפגיעה בחייהם ובגופם של הוריו. בהתחשב בכך, ניתן לטעון כי המקרים ניתנים להפרדה, הן מבחינה כרונולוגית והן מבחינה מהותית. נראה כי בהתאם למבחן "הצורני-העובדתי", ניתן לקבוע מתחם נפרד לכל אחד מהאישומים נשוא כתב-האישום (ראו והשוו: גישת כב' השופט דנציגר בע"פ 4913/10 ג'אבר הנ"ל, פסקאות 24, 29 עד 31 לפסק-דינו; וכן גישתו של כב' השופט ג'ובראן בע"פ 1605/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (27.8.2014)). בהמשך לדברים האמורים, אני רואה לציון כי אף לפי גישה המצדדת בקביעת מתחמי ענישה הולמת נפרדים בגין כל אישום, לא ניתן להתעלם מהזיקה הממשית בין שני האישומים. לפיכך, אני סבורה כי יש מקום לגזירת עונש כולל בעטים כאמור בסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין.

11. בנסיבות העניין, לא ראיתי להכריע בין שתי הגישות הפרשניות למונח "אירוע" כפי שפורטו לעיל. תחת זאת,

אקבע מתחמים נפרדים לכל אחד מהאישומים נשוא כתב-האישום (בהתאם למבחן "הצורני-העובדתי"), ולצד אקבע מתחם כולל המתייחס לכלל העבירות בהן הורשע הנאשם (בהתאם למבחן "הקשר ההדוק"). לאחר מכן, אפנה לגזירת העונש המתאים.

קביעת מתחמי הענישה ההולמת אל מול הסדר הטווח העונשי בין הצדדים

12. בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, יש לקבוע את מתחמי הענישה ההולמת בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ובמדיניות הענישה הנהוגה.

13. **הערכים החברתיים שנפגעו** בגין העבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בה הורשע הנאשם באישום הראשון, עניינם בשמירה על שלמות החיים והגוף של הפרט. במקרה דנן, הנאשם ביצע את העבירה כלפי אמו, בתוך ביתה של האם. נסיבות ביצוע העבירה פגעו, אפוא, גם בערכי ההגנה על התא המשפחתי, תוך הפרת האמון שאמור לשרור בתוך המסגרת המשפחתית, ותוך פגיעה בערכים בסיסיים של כיבוד אם ואב. אשר לריבוי העבירות של איומים בהן הורשע הנאשם באישום השני - הללו פגעו בשלוות הנפש, באוטונומית הפרט ובתחושת הביטחון האישי של אלה שהנאשם השמיע באוזניהם את איומיו. ברי כי תוכן האיומים שכוונו כנגד חייהם וגופם של הורי הנאשם, פגעו בכל אותם ערכים מוגנים עליהם עמדתי לעיל.

14. **מנסיבות ביצוע העבירות** עולה כי הנאשם הכה את אמו מספר פעמים באמצעות אגרופיו וגרם לה חבלות של ממש כמתואר בפסקה 2 לעיל. מספר שעות לאחר מכן, השמיע הנאשם באוזניהם של שני עובדי קמפוס, ולאחר מכן באוזניהם של נוסעי אוטובוס ובאוזני שוטרים, איומים מילוליים בוטים על חייו. מדובר בהתנהגות אלימה ובריונית, מכוערת וחסרת רסן. לצד זאת, יש לתת את הדעת לכך שהנאשם לא עשה שימוש בנשק חם או קר, ולא נטען כי אמו נזקקה לטיפול רפואי בגין החבלות שנגרמו לה. מחוות-הדעת הפסיכיאטרית וכן מתסקיר שירות המבחן עולה כי **הסיבה** לביצוע העבירות טמון בכעס שחש הנאשם כלפי הוריו ובעיקר בכך שהנאשם נטל סמים. בהקשר זה, אעיר כי בעצם העובדה שהנאשם עשה שימוש בסמים, אין כדי לבסס קירבה לסייג השכרות כאמור בסעיף 40ט(א)(9) לחוק העונשין. כך הוא הדבר, שכן לא הוכח לפניי שהנאשם היה קרוב לחוסר יכולת של ממש בשעת המעשים להבין את אשר הוא עושה או את הפסול שבמעשיו, או להימנע מעשיית המעשה. לחלופין - לא הוכחה קירבה לשכרות חלקית בעקבותיה הנאשם לא היה מודע, בשעת מעשה, לפרט מפרטי העבירות (ראו: סעיף 34ט לחוק העונשין; עוד ראו חוות-הדעת הפסיכיאטרית אליה התייחסתי בפסקה 4 לעיל).

15. **בחינת מדיניות הענישה הנהוגה** מלמדת כי כאשר מדובר בעבירות אלימות כלפי הורה בעטיין נגרמה חבלה של ממש, נוהגים בתי-המשפט על דרך הכלל להטיל עונשים הכוללים רכיב של מאסר בפועל (ראו והשוו למשל: עפ"ג (מחוזי ב"ש) 2988-12-10 קלימן נ' מדינת ישראל (4.5.2011); ת"פ (י-ם) 8764-01-13 מדינת ישראל נ' אמזלג (11.4.2013); עוד השוו: ת"פ (י-ם) 49471-03-13 מדינת ישראל נ' פלוני (1.10.2014); ת"פ (י-ם) 5622-11-13 מדינת ישראל נ' פלוני (13.5.2014)).

16. בהתחשב בעקרון המנחה של ההלימה; בשים לב לפגיעה בערכים המוגנים ובעוצמתה; בהתחשב בחומרת

המעשים ונסיבות ביצועם; ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת; אני סבורה כי מתחמי הענישה ההולמת במקרה שלפניי הינם כדלקמן:

בהתאם ל"מבחן הצורני-עובדתי" (לפיו עסקינן ב"מספר אירועים"):

מתחם העונש ההולם בגין העבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש (הכוללת תקיפת אמו של הנאשם באמצעות אגרופים וגרימת חבלות גופניות ללא שימוש באמצעי חם או קר וללא צורך בטיפול רפואי), נע מתקופה קצרה של מאסר בפועל ועד 15 חודשי מאסר בפועל.

מתחם העונש ההולם בגין ריבוי עבירות האיומים (הכוללות איומים מילוליים חמורים חוזרים ונשנים באוזני מספר אנשים, כנגד חייהם של הורי הנאשם), נע ממאסר קצר בפועל ועד 10 חודשי מאסר בפועל.

בהתאם ל"מבחן הקשר ההדוק" (לפיו עסקינן ב"אירוע אחד" הכולל "מספר מעשים"):

מתחם העונש ההולם לכלל העבירות בהן הורשע הנאשם, נע ממספר בודד של חודשי מאסר בפועל ועד 18 חודשי מאסר בפועל.

17. הסדר הטווח העונשי אליו הגיעו הצדדים נמצא בגדרי מתחם הענישה ההולמת, ולפיכך אראה לכבדו, במובן זה שלא אסטה מעבר לעונש שהמאשימה הגבילה עצמה אליו (12 חודשי מאסר בפועל). אוסיף כי בנסיבות העניין, ונוכח העדר המלצה טיפולית בתסקיר שירות המבחן, לא ראיתי לסטות מהמתחמים לקולא. אף לא ראיתי עילה לסטות מהם לחומרה.

גזירת העונש המתאים

18. לצורך גזירת העונש בגדרי המתחמים שנקבעו, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות כאמור בסעיף 40א לחוק העונשין:

לקולא, שקלתי את הודאת הנאשם, את נטילת האחריות הנלוות לכך, וכן את העדרן של הרשעות קודמות. אוסיף כי מדובר במעצר ממושך ראשון של הנאשם בחייו, ויש להניח כי מדובר בחוויה לא פשוטה עבורו (הדבר אף עולה מכך שבתסקיר צוין כי הנאשם הושם בחדר למניעת אובדנות). כמו כן, שקלתי את נסיבותיו האישיות של הנאשם ואת האומללות הנשקפת מתוך תיאור חייו בתסקיר שירות המבחן - אומללות שהנאשם במידה רבה גזר על עצמו נוכח שימוש מסיבי בסמים לאורך השנים, ללא ניסיונות רציניים לגמילה מהם (ראו: פסקה 5 לעיל). בנוסף, נתתי דעתי לקשיים הניבטים מאישיותו ומיכולותיו של הנאשם, הן נוכח פגיעת הראש ממנה סבל בעקבות הקפיצה מגובה רב, והן נוכח שימוש מתמשך בסמים כמפורט בפסקאות 4-5 לעיל.

לחובת הנאשם, נזקף כיעור העבירות והצורך להרתיע את הנאשם, כמו גם את הרבים, מפני ביצוע. נסיבה

משמעותית לחומרה טמונה בהעדר תובנה של-ממש מצד הנאשם למצבו ההתמכרותי ולנזקים הכרוכים בכך לעצמו ולסביבתו, וכן בהעדר התאמתו של הנאשם לגמילה ולטיפול, דבר שעלול להוביל חלילה להישנות מעשים דומים בעתיד.

סוף דבר

19. נוכח מכלול הטעמים שפורטו, ולאחר איזון בין השיקולים לקולא ולחומרה, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 7 חודשי מאסר בפועל, החל מיום מעצרו (22.1.2015).

ב. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך שלוש שנים מיום השחרור ממאסר. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע.

ג. מאסר על תנאי לתקופה של 3 חודשים למשך שלוש שנים מיום השחרור ממאסר. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון, לרבות איומים.

המזכירות תמציא העתק פרוטוקול זה לשירות המבחן למבוגרים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ט תמוז תשע"ה, 06 יולי 2015, במעמד הצדדים.